

ΦΘΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ

ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

Ἐτησίᾳ συδρομῇ φρ. 3. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 3,50 προπληρωτέας.

ΕΤΟΣ Θ'.—Ε'. Ἀθήναις 1 Δεκεμβρίου 1886. — Ἀρ. 1.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νόττειοι ἄνεμοι. Φωνὴ ὑγιεινῶς. Ὁργανὸν ἀναπνοῆς καὶ κυκλοφορίας.
Πνεύμονες. Ρευματισμοὶ καὶ Νευραλγία. Κεφαλαία. Κατασκευὴ μύ-
ρων. Μοσχάριον. Νοθεία οἴνου. Καταπόσις διαρροίας. Κελύφον Γῆς.
Πελετιτισμός. Φεΐθος. Φιλομάθεια. Χρέος. Πράξεις. Ἰατρικῆς συρμός.

Α'. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ

Μεσημβρινοὶ ἢ νόττειοι ἄνεμοι.

(Συνέχεια προηγου.)

Οὗτοι πνέουσιν ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ τροπικοῦ μέχρι νοτίου
πόλου. Εἰσὶ πέντε· ὁ ἐν τῇ μέσῃ τούτων καὶ ἐκ τοῦ μεσημβρι-
νου πόλου πνέων εἶνε ὁ κυριώτερος, ὃς τις καλεῖται Νότος (ὄσρος)
εἶνε ἀντίθετος τοῦ ἀπνεκτίου. Πρὸς ἀνατολὰς τούτου πνέουσιν
ὁ Φοινικίας καὶ ὁ Εὐρος (σιρόκος) ἀπέχον 30 μίλους τοῦ Ἀπνε-
κτίου. Πρὸς δυσμὰς πνέουσιν οἱ Νότολιψ καὶ Λιψ.

Οἱ νόταιοι ἄνεμοι καὶ ἰδίως ὁ Νότος εἶνε θερμὸς καὶ ὑγρὸς, χαλαρῶναι τὰ σώματα, ἅπερ καθίσταται δυσκίνητα καὶ βαρύτερα, καὶ ἄδυνατότερα· ἐλαττώνει τὴν ἄδελον διαπνοήν, ἐπιφέρει βαρυκοίαν, κρηβαρίαν, σκοποδίνην, εὐκοιλότητα, καταρροὰς, νευραλγίας, ρευματισμούς, καὶ ἐπιβαρύνει τὰς τοῦ πνεύματος νόσους. Αἱ ὀρεῖαι θηλυτοκοῦσιν· ἐπαυξάνει καὶ ἐπιταχύνει τὴν σῆψιν, εἶνε δυσώδης· διότι ἐκ τῆς Γῆς ἀναπτύσσονται μοχθηροὶ ἀναθυμιάσεις. Τοῦτου πνέοντος, καὶ τὰ ἡφαίστεια ἀναπτύσσουσι πλείονας ἄτμους θεϊώδεις. Κατὰ δὲ τὸν Ἰπποκράτην (ἀφ. Γ.)

«Αἱ νόταιοι (καταρροαί) διελύουσι τὰ σώματα, καὶ ὑγραίνουσι, καὶ βαρύνουσιν, καὶ κρηβαρίας ποιεῖουσιν, καὶ ἰλίγγους ἐν τοῖσιν ὀφθαλμοῖσι, καὶ τοῖσι σώμασι δυσκίνησιν, καὶ τὰς κοιλίας ὑγραίνουσιν· καὶ ἀλλαχού λέγει·

«Νότοι βαρύνουσι, ἀγλιώδεις, κρηβαρικοὶ, νωθοὶ, διαλυτικοί. Ὅποταν οὗτος δυναστεύῃ, τοιαῦτα ἐν τῇσιν ἀρρωστήταισι πάσχουσιν».

Ἐκ τῶν ῥηθέντων ἔπεται ὅτι ὁ νότος εἶνε ἐχθρὸς τῆς ζωικῆς ὑπάρξεως· τείνει πρὸς κατὰστροφὴν τῆς ζωῆς, καὶ ἀποσύνθεσιν τῶν σωμάτων. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπιβαρύνει τὰς νόσους.

Ἰατρὸς ἐν τῇ θεραπευτικῇ του ὀφείλει λαμβάνειν ὑπ' ὄψιν τὸν ἄνεμον τοῦτον, καὶ μετὰ φειδῶς ποιεῖν χρῆσιν χαλαρωτικῶν καὶ ἀντισθενικῶν φαρμάκων. Ἐπικρατοῦντος τοῦ νότου, καὶ τὰ καθαρωτικὰ ἐνεργοῦσιν ὑπὸ μικροτέρῃ δόσει καὶ εὐκολώτερον· ἐν ᾧ ἐπικρατοῦντος τοῦ βορρᾶ, ἐν τῇ θεραπευτικῇ τ' ἀντίστροφον ποιητέον. Χρηστέον ἐν βορρᾷ, θερραλεώτερον τὰ χαλαρωτικὰ καὶ τ' ἀντισθενικὰ φάρμακα.

Τούτων ἕνεκεν ὁ ἱατρὸς καὶ οἱ περὶ τὸν νοσοῦντα ὀφείλουσι γινώσκειν τὰς ιδιότητας τοῦ ἀνέμου τούτου καὶ ἐξηγεῖν πολλὰ ἀποτελέσματα ἀναγκάμενα εἰς τὴν ἐπικράτησιν αὐτοῦ καὶ οὐχ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς νόσου.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ὑγιὴς πρὸς διατήρησιν τῆς υγιείας ὀφείλει γινώριζειν τὰς ἐπιδράσεις τοῦ ἀνέμου τούτου καὶ χρῆσιν ποιεῖν προσηκούσης διαίτης. Ἐν Νότῳ αἱ ζωῖκαί τροφαὶ μὴ μενέτωσαν πολὺ ἔωλοι ἢ χθιζαί· διότι ὑπάρχονται εἰς ταχέαν σῆψιν, καὶ μάλιστα οἱ ἰχθεῖς. Χρῆσιν ποιεῖν τανικῶν ποτῶν καὶ τροφῶν καὶ προφυλάττεσθαι ἅμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ ἀνέμου τούτου, ὅστις τὸν χειμῶνα πνέει μετὰ πάχνην ἢ χιόνα.

Ὁ Νότος πάντοτε πνέει, ἀρχομένου χειμῶνος καὶ ἔαρος, καὶ

λήγοντος φθινοπώρου. Συνήθως δὲ μετὰ 15 ἡμέρας μετὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς, ὅπερ συμπίπτει περὶ τὰς ἑορτὰς τῆς Χριστοῦ γεννήσεως.

Τοῦ νότου πνέοντος, ἡ θάλασσα γίνεται κυανή· τοῦ δὲ βορρᾶ γίνεται ζοφώδης. Ἀρχόμενος ὁ Νότος πνεῖν ἔχει μικρὰν ὀρμήν, λήγων δὲ μεγάλην· ἐν ᾧ ὁ βορρᾶς ποιεῖ τ' ἀντίθετον. Διόπερ ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι ὅτι ὁ ἄνεμος εἶνε ἡπαιὸς ἀρχομένου ρότου, καὶ ἀληγαιὸς βορέου». Διὰ τοῦτο ὁ νότος ὢν κατ' ἀρχὰς ἡπαιὸς οὐ βρέχει, ἀλλὰ ὅταν λήγῃ. Ὅταν πνέῃ σφοδρὰ, διαρραῖ πλείονα χρόνον, καὶ ἐπινεφεῖ (συνεσιάζει) μᾶλλον. Διὰ τοῦτο ἐν ἀρχῇ ὁ νότος πνέων ὀλίγον, καθίσταται τὸν οὐρανὸν αἰθρῶν.

Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ νότου πνέουσιν ὁ Φοινικίας (ὑστεροσιρικός) καὶ ὁ Εἰρος (σιρόκος). Ὁ Φοινικίας εἶνε βετώδης καὶ χαλαρωτικός καὶ ἐπιβαρύνει τὰς νόσους. Πνέει πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Ἀπηνιώτου· εἶνε βορραῖος καὶ ποιεῖ τὸν ἄερα σκοτεινόν πνέοντος τούτου, τ' ἀντικείμενα φαίνονται μεγαλείτερα. Πρὸς δύσιν τοῦ νότου πνέει ὁ Νοτόλιψ (ὑστεροχαρπίνος), καὶ ὁ Λιψ (χαρπῆς). Ὁ Νοτόλιψ εἶνε ὑγρὸς καὶ θερμὸς, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπιδραστὴς τῇ υγιείᾳ.

Ὁ δὲ Λιψ (χαρπῆς) πνέει πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Ζεφύρου. Διέρχεται διὰ τῆς μεγάλης ἐρήμου τῆς Ἀφρικῆς, Ζαχάριας καλουμένης· ἐκ ταύτης θερμαίνεται καὶ καθίσταται καυστικός. Καίτοι διέρχεται διὰ τῆς μεσογείου θαλάσσης, ὅταν παρ' ἡμῶν ἀφίχῃ, καὶ ὅμως κατὰ πολὺ διατηρεῖ τὴν μεγάλην θερμότητά αὐτοῦ· διὰ τοῦτο, ὅταν τὸ θέρος πνέῃ, ἐπιφέρει βλάβας εἰς τὴν υγιείαν καὶ κατὰστροφὰς εἰς τὰ φυτά. Ἐάν ὁ ἄνεμος αὗτος πνεύσῃ περὶ τὴν ἰσημερίαν, ἐπιφέρει βορᾶς.

Οἱ νόταιοι ἄνεμοι τὸ θέρος πνέοντες, ἐκν διέρχονται διὰ θαλάσσης, καθίστανται ὑγρότατοι καὶ ἐπωφελεῖς τοῖς φυτοῖς.

«Οἱ ἐκ θαλάσσης νότοι ἀγαθοὶ τοῖς φυτοῖς» ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι.

Αἱ μεταβολαὶ ὥρων, πνευμάτων, ἡλικιῶν καὶ τύπων ἐπιτείνουσι καὶ πχύνουσι, καὶ καίνοσι, καὶ ποιοῦσιν· ὡσάτως καὶ αἱ ἐπιτολαὶ τῶν ἄστρων, ὡσπερ Ὡρίων καὶ Ἀρκτούρος, καὶ Πλειὰς καὶ Κούων. (Ἀριστ. πρ. Α.)

Β'. ΥΓΙΕΙΝΗ ΕΚΑΣΤΩ

Περὶ φωνῆς ὑγιεινῶς.

Ἡ φωνὴ γίνεται διὰ τοῦ λάρυγγος, ὅστις ἔχει ἔλασμα μεμβρανῶδες μετὰ ὕλης, δι' ἧς ἐξέρχεται ἐκ τῶν πνευμόνων ὁρμητικῶς ὁ ἀὴρ καὶ παύει τὸν ἦχον, ὡς γίνεται εἰς τινὰ ὄργανα μουσικὰ ἐκρηπτα ὑλώττιδα, ὡς γίνεται εἰς τὸν φωνοῦντα τέτιγα καὶ εἰς τὰ φωνοῦντα ἄλλα ζῷα.

Ἡ ἔντασις τῆς φωνῆς καὶ πᾶσα κατὰστάσις ταύτης ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καλῆς ἢ κακῆς καταστάσεως τῶν φωνητικῶν ὀργάνων τοῦ λάρυγγος.

Οἱ ἀρχαῖοι καὶ σοφοὶ πρόγονοι ἡμῶν, οἵτινες ἐμελέτησαν εὐκρινῶς τὴν φύσιν, καὶ ἐτελειοποίησαν πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν κατὰ φύσιν· ἐμελέτησαν μεγάλως καὶ τὰ τῆς φωνῆς, καὶ ἐπενόησαν πολλὰ μέσα πρὸς βελτίωσιν καὶ διατήρησιν ταύτης. Μεταξὺ τῶν σημαντικωτέρων μέσων τῆς βελτιώσεως καὶ ἐνίσχυσεως τῆς φωνῆς ἐπενόησαν καὶ τὴν **φωνασκέαν**, δηλαδή τὸ ἐκπύρειν διαφόρους φωνὰς κατὰ κανόνα, ὡς τὸ ἄδην.

Ἡ ἔντασις τῆς φωνῆς πρέπει νὰ γίνηται ἀναλόγως μὲ τὰς σωματικὰς δυνάμεις, μὲ τὴν διάθεσιν καὶ τὴν συνήθειαν.

Βλάπτουσιν αἱ φωναὶ τοὺς πάσχοντας ἐκ κερχαλγικῶν διαθέσεων, τοὺς παρλυτικούς, τοὺς ὕδρωπικούς, τοὺς ἀσθματικούς καὶ τοὺς ἀναρρωνύοντας.

Μέρος τῆς φωνασκέας ἐστὶν ἡ **ἀναφώνησις** ἥτις ἀποτελεῖται ἐκ φωνῶν κανονικῶν μετρίως ἰσχυρῶν. Αὕτη θεωρεῖτο τὸ πάλαι ὡς τὸ σπουδαιότερον γυμνάσιον τῆς φωνῆς.

Ὁ Ἀντίλλος κατ' Ὀρυβάσιον θεωρεῖ τὴν ἀναφώνησιν ὡς ἀσφαλῶς προφυλακτοῦσαν τὴν ὑγιεινὴν καὶ τὸ μᾶλλον ὠφέλιμον ὑγιεινὸν παρ' ἄλλου.

Γυμνάζει τοὺς μῦς τοῦ θώρακος καὶ τοῦ λάρυγγος, αὐξάνει τὴν ἀδελὸν διαπνοήν, ἥτις εἶνε ἡ πηγὴ τῆς ὑγιεινῆς. Τὸ σῶμα ὅλον καθίστησιν ἐλαφρότερον καὶ εὐκίνητους τοὺς μῦς ποιεῖ καὶ τὴν ψυχικὴν διάθεσιν ἡπείαν καθίστησιν. Ἐν ᾧ ἡ **σωμασκέα** ἐπιφέρει τόνον καὶ πυκνότητα τῶν μυῶν, διὰ τοῦτο οἱ ἀθληταὶ γίνονται τραχύτεροι.

Ἡ ἀναφώνησις ἀνγκυρῖζει τοὺς κόπους καὶ πόνους καὶ οἱ

κεκμηκότες ἀνγκυρῖζονται φωνάζοντες ἢ ᾄδοντες· διὰ τοῦτο οἱ μακρὰν βαδίζοντες ἀρέσκονται ᾄδειν. Ἐμποδίζει τὸν ἑμετόν, ἐλαττώνει τὰ φλέγματα καὶ τοὺς ὀξυερευγμούς, ὥφελει τὰς ἐγκύους, τὰς κατεχομένους ἐκ τῆς κίσεως (γαστρολογήματα).

Οἱ γαστρομυκασμένοι καὶ οἱ ἀσθενεῖς ἔχουσιν ὀφέλιμα φωνὴν ὁμιλοῦντες.

Ἡ καθημερινὴ κληρονομικὴ καὶ μονότονος ζωὴ, ὡς ἐστὶν ἡ τῶν κληρονομικῶν, τῶν ἐγειρομένων μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, καὶ διχμενόντων ἐν θαλάμῳ ἐγκλειστώ ἐκ μεγαλοφροσύνης, τῶν ὑπαλλήλων τῶν γραφείων, τῶν συγγραφέων, τῶν δικαστῶν κλπ. καθίστησι τὸ σῶμα κκοδιθέτον καὶ νοσηρὸν. Ὑγιαινουσιν οἱ τοιοῦτοι νοσηρῶς. Χάριν ὑγιείας οἱ τοιοῦτοι πρέπει νὰ μεταβιβάζουσιν εἰς ἄλλην ἀπασχόλησιν ἐπὶ τινὰς ὥρας ὅπως διάφορον, εὐχρεστον καὶ τερπνὴν· διότι ἡ σῶφρων καὶ εὐθυμὸς διασκεδάσις μεγάλως εἰς τοὺτους ἰδίως συντελεῖ εἰς τὴν ὑγιεινὴν καὶ εὐεξίαν τοῦ σώματος. Πρὸς τὸν σκοπὸν μεγάλως συμβάλλουσιν αἱ κατὰ καιρὸν γιγνόμεναι ἐσπεριναὶ συνάναστροφαί, μὴ πολὺ διαρκούσαι οὔτε πλέον τῆς 10 ἢ 11 ὥρας, ἵνα γίνηται κατόπιν ὁ ἀρμυδιος ὕπνος μέχρι πρωτῆς.

Αἱ τοιαῦται ἐσπερίδες πρέπει νὰ γίνωνται ἀφελῶς μετὰ διαφόρων εὐχρεστῶν ὁμιλιῶν καὶ συζητήσεων, διὰ χαριεντισμῶν καὶ δι' ἀσμάτων συνοδευμένων μάλιστα μετὰ μουσικοῦ ὄργανου παρέρχοντος θέσιν εὐχάριστον τῷ μουσικῷ, ὡς ἐστὶν ἡ κιθάρα, τὸ μαντολίνον, ἡ ἄρπα, τὸ (βιολί) κλπ.

Ἡ διὰ τοῦ πιάνου διασκεδάσις εἶναι παθητικὴ εἰς τὸν μουσικόν, οὐδὲν ὀρῶντα ἄλλα ἀντικείμενον πλὴν τοῦ πιάνου, καὶ οὐδὲν ὡς συμμετέχοντα τῆς τῶν ἄλλων εὐδαιμονίας.

Γ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ

Περὶ τῶν ὀργάνων τῆς ἀναπνοῆς καὶ περὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος.

Ἡ ἀναπνοὴ τὰ ὄργανα ταῦτα καίεται ἐντὸς τοῦ θώρακος. Καὶ τὰ μὲν ὄργανα τῆς ἀναπνοῆς ἀποτελοῦσιν οἱ πνεύμονες, τὰ δὲ τῆς κυκλοφορίας ἡ καρδιά.

Περὶ τῶν πνευμόνων.

Οἱ πνεύμονες εἰσὶ δύο· ὁ εἰς καίτεται ἐπὶ τῶν δεξιῶν τοῦ θώρακος καὶ ὁ ἄλλος ἐπὶ τῶν ἀριστερῶν συνέχονται ἀμφοτέροι διὰ τοῦ ἐκτὸς ἐκχυτῶν πυχρὸς βρόγχου μετὰ τῆς πυχρῆς ἀρτηρίας. Ὁ δεξιὸς πνεύμων εἶναι μεγαλύτερος τοῦ ἀριστεροῦ. Ἀποτελεῖται ὁ δεξιὸς ἐκ τριῶν λοβῶν, ζῶν, μέσση καὶ κάτω· ὁ δὲ ἀριστερὸς ἐκ δύο, ζῶν καὶ κάτω.

Ἡ ἐπιρράνεια τῶν πνευμόνων εἶναι λεῖα· ἔχει χρομα τερρώδες ὑπερύθρον, κηλιδῶς μελάνης, συμπυκνωμένης περὶ τὰ ἄκρα κύτων. Ἐνεκ τῶν κηλιδῶν τούτων ὁ πνεύμων παρέρχει ὄψιν μακρὰ κρῶδη ἐστὶν μακτισμένην.

Οἱ πνεύμονες τοῦ μήπω ἀναπνεύσαντος βρέφους εἰσὶ βραχύτεροι τοῦ ὕδατος, καὶ τεμάχιον τούτου βιωθὲν ἐν ὕδατι κατὰ τοῦθιζετα· ἐν ᾧ οἱ τοῦ ἀναπνεύσαντος εἰσὶν ἐλαφρότεροι τοῦ ὕδατος, καὶ τεμάχιον τοιαύτου πνεύμονος πεθὲν ἐν ὕδατι ἐπιπλάττει. Οὕτω διακρινώσκειται ἂν βρέφος τι ἐγγενήθη ζῶν ἢ πεθνηκός.

Ἐκαστος εἶναι κοίλος πρὸς τὰ ἐντὸς καὶ κυρτὸς πρὸς τὰ ἐκτὸς· ἀπὸ τῆς ἑπιρράνειας ἐκαστοῦ περιεκλύπτεται πυχρὰ ἰσορροπία δυνάμει μακρῆς, καλουμένης ἀσχος πνευμονικός· ἢ πλευρικός· διότι ἀποτελεῖ ἀσχὸν ἄνευ ὁπῆς ἢ σπύμματος, ὅστις εἶναι πάντοθεν περικυκλωμένος· καὶ τὸ μὲν ἐν μέρος αὐτοῦ καλύπτει, προσκακολλημένον, τὴν ἐξωτερικὴν ἢ κυρτὴν ἐπιρράνειαν τοῦ πνεύμονος· τὸ δὲ ἄλλο μέρος εἶναι προσκακολλημένον ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ θώρακος. Ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιρράνεια τοῦ πλευρικοῦ ἀσχοῦ εἶναι λεῖα, καὶ ἐκκρίνει ὀρρώδη ὕλην, δι' ἧς διατηρεῖται ἢ ἐπιρράνεια αὐτῆς γλίσχρα καὶ εὐκίνητος. Χρησιμεύει ὁ ἀσχος οὗτος πρὸς διατήρησιν τῆς θέσεως τοῦ πνεύμονος, καὶ πρὸς λειτουργίαν τῆς ἀναπνοῆς.

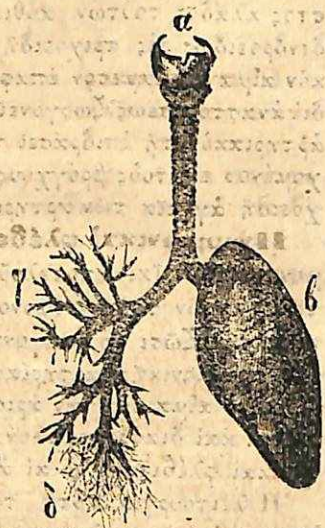
Ὁ πνεύμων ἔχει ὄγκον ἀριστὸν, ὅς τις ἀποτελεῖται ἐξ ἀπειραριθμῶν διακλαδύσεων σωλήνων γόφτινες ἄγουσι λεπτοῦνόμενον καθ' ὅσον ἢ διακλαδύσεις πολυπλασιάζονται, καὶ οὕτως ἀπολήγουν εἰς γυνοῖν εἰς λεπτότατους τριχοειδεῖς σωλήνας, ἀπολήγοντας εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ πνεύμονος δ. Οὕτω καθίστανται οἱ πνεύμονες σπογγώδεις. (ὅρα ἀπέναντι σχῆμα), ὅπως κατὰ λάθος τοῦ βυλογράφου ἔχει ἀντιστρόφως.

Πάντες οἱ σωλήνες οὗτοι ἐκαστοῦ πνεύμονος ἐκπηγάζουσιν ἐξ ἐνὸς μεγάλου σωλήνος, ὃς τις καλεῖται ἐξωτερικός τοῦ πνεύμονος βρόγχος, βρόγχοι δὲ καλοῦνται πάντες ὁμοῦ οἱ ἐντὸς τοῦ ὄγκου τοῦ πνεύμονος σωλήνες γδ.

Ὁ μὲν δεξιὸς ἐξωτερικός βρόγχος εἶναι παχύτερος καὶ βραχύτερος· ὁ δὲ ἀριστερὸς μακρύτερος καὶ λεπτότερος. Ὁ δεξιὸς βρόγχος διακρίνεται εἰς τρεῖς κλάδους ἅντα ἕνα δι' ἐκαστον λοβόν. Ὁ δὲ τοῦ ἀριστεροῦ εἰς δύο· ἐν δὲ ἐκαστῷ λοβῷ ὑποδιαίρεται ὁ βρόγχος δένδριδόν εἰς ἀπειραριθμῶν κλάδους, ὡς προσέβηται.

Ἀμφοτέροι οἱ πυχρὲς ἐξωτερικοὶ βρόγχοι ἐκαστοῦ πνεύμονος ἀπολήγουσιν ἐπὶ ἐνὸς ἄλλου σωλήνος, πολὺ παχύτερου, καλουμένου **τραχεῖα ἀρτηρία**, ἥτις συνέχεται πρὸς τὰ ἄνω μετὰ τοῦ βρόγχου α' καίτεται καθέτως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θώρακος, ἔχει μήκος περὶ τὰ 24 ἐκαστόμετρα. Σύνεται δὲ ἐκ 16 ἕως 20 χοιρῶδων κρίκων, συνεχόμενων πρὸς ἀλλήλους καὶ εὐκινήτων. Ἀρχεται ἐκ τοῦ **μήλου τοῦ Ἀδάμ**, τοῦ ἀποτελοῦντος τὴν ἐμπροσθίαν ἐξόγκωσιν τοῦ λαιμοῦ, διέρχεται ἐνθα τὸ κοίλωμα τοῦ λαιμοῦ καὶ προβαίνει μέχρι τοῦ πέμπτου καθέτως εἰς τὸν θώρακα καὶ σποδύλου, ἐνθα συνέχεται μετὰ τῶν δύο μεγάλων ἐξωτερικῶν βρόγχων. Οἱ κρίκοι τῆς τραχεῖας ἀρτηρίας εἰσὶν ἐλαστικοὶ καὶ εὐκίνητοι· διὰ τῆς ἡλικίας ὁμοῦ σκληρύνονται κατ' ὀλίγον καὶ ἐν βαθεί γήρῳ ἀποστεοῦνται καὶ καθίστανται δυσκίνητοι· διὰ τοῦτο καὶ ἡ ροπὴ τῶν φερόντων καθίσταται τραχεῖα καὶ αἰγώφους.

Πνευμονικὴ ἀρτηρία. Εἶναι σωλήν παχὺς, ἀρχεται ἐκ τῆς κάτω κοιλίας τῆς δεξιᾶς καρδίας, καὶ διαυθύνεται πρὸς τοὺς πνεύμονας, ἐνθα διακρίνεται εἰς δύο κλάδους· εἰς δεξιόν, πορευόμενον εἰς τὸν δεξιὸν πνεύμονα, ἐνθα ὑποδιαίρεται εἰς τρεῖς κλάδους, τῶν ἑκαστος εἰσχωρεῖ εἰς ἐκαστον τῶν τριῶν λοβῶν. Ὁ ἄλλος πορεύεται εἰς τὸν ἀριστερόν πνεύμονα, ἐνθα ὑποδιαίρεται εἰς

ὁλο κλάδους, ὧν ἕκαστος εἰσδύει εἰς ἕκαστον λοβὸν. — Ἐκαστος κλάδος τούτων αὐθις ἄγει ὑποδιακρούμενος καὶ ἀπολήγει δινδροειδῶς εἰς τριχοειδῆ ἀγγεῖα, τὰ ὅποια φέρουσι τὸ φλεβικὸν αἷμα εἰς ἡμμεσον ἐπὶ τὴν μετὰ τῶν τριχοειδῶν βρόγχων καὶ δι' ἀναστομίσεως ζωογονεῖται τὸ ἐν αὐτοῖς αἷμα καὶ γίνεται ἀρτηριακὸν τῇ ἐπιδράσει τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, τοῦ εἰσφερομένου εἰς τοὺς βρόγχους, καὶ κατόπιν μεταβαίνει εἰς τὰ τριχοειδῆ ἀγγεῖα τῶν ἀρτηριῶν.

Πνευμονικὰ φλέβες εἰσὶ 4 ἀνὰ 2 εἰς ἕκαστον πνεύμονα, αἱ ὅποια ἀποτελοῦνται ὡς κορμοὶ ἐκ τῶν διακλαδύσεων τῶν φλεβῶν τοῦ πνεύμονος καὶ τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων, τὰ ὅποια ἐκμυζῶσι τὸ ζωογονηθὲν αἷμα ἐκ τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων τῆς πνευμονικῆς ἀρτηρίας δι' ἀναστομίσεων. ὁ κορμὸς οὗτος φέρει τὸ αἷμα εἰς τὴν ἀριστερὰν κοιλίαν τῆς καρδίας, ἐνθα ἐξωθείται καὶ διατρέχει ὅλον τὸ σῶμα. Δὲν ἔχουσι βαλβίδας αἱ πνευμονικαὶ φλέβες, ἐν ᾧ αἱ ἀρτηρίαι ἔχουσι βαλβίδας.

Ἡ λειτουργία αὕτη τῶν πνευμόνων ἀπατελεῖ τὴν μικρὰν λεγομένην κυκλοφορίαν.

Λ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περὶ τοῦ κατὰ χώρας ρευματισμοῦ καὶ νευραλγίας.

Ὅσοι μῦς καὶ ὅσα νεῦρα ὑπάρχουσι, τόσοι ρευματισμοὶ καὶ νευραλγίαι δύνανται νὰ ὑπάρξωσιν. Εὐτυχῶς τὸ συνηθέστερον ἀναρπίνονται αἱ βλάβαι αὗται εἰς τινὰς μόνον μῦς καὶ νεῦρα ἐπὶ ὠρισμένων θέσεων. Περὶ τῶν κυριωτέρων τούτων θηλομένων ἤδη ἐν συνόψει διαλαμβάνει.

Κεφαλαλγία καὶ κεφαλαία, ὁλοσχερὴς ἢ μερικὴ.

Ἡ κεφαλὴ ὑπόκειται εὐκολώτερον εἰς παθήσεις ἐκ περιψύξεως ἢ ἰδῶς ἢ κόπης. Αἱ περιψύξεις ἐπιφέρουσι νευραλγίαν ἢ μναλγίαν ἢται ρευματισμόν· ἀμφοτέρω ἐνίοτε συνυπάρχουσι. Ταῦτα τὴν ρευματονευραλγίαν πᾶσιν οἱ ἰνδιμετωπικοὶ μῦς τοιοῦτος πόνος καλεῖται ἐπικράτειος. Ἐὰν ὁ πόνος κέῃται ἐπὶ τῶν ἐπιπροσφύων μυῶν, καλεῖται ἐπικροτάγειος, καὶ τότε ἐπι-

γεται δυσχέρεια εἰς τὸ μάσσημα. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει προσβάλλονται ἐνίοτε καὶ οἱ τῶν ὀφθαλμῶν μῦς.

Ἡ κοινὴς κεφαλαλγία καλούμενῃ, ὅτε μὲν κατέχει ὅλον τὸ κρανίον, ὅτε δὲ τὸ ἡμισυ, καὶ τότε καλεῖται ἡμικρανία· ἄλλοτε περιορίζεται ἐπὶ τῶν κροτάφων, ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἐπὶ τοῦ μεσοφρύου νεύρου κλ.

Ἡ κεφαλαλγία καὶ ἡ ἡμικρανία ἐκπηγάζουσιν ἐκ τῶν παχυτέρων νεύρων τοῦ κρανίου. Οἱ πόνοι εἰσὶ σφοδροὶ, καὶ ἐν υπερβολῇ ἐπιφέρουσι κατὰ συμπάθειαν γαστρικὰς, τυχρὰς, ναυτίαν καὶ ἐμετόν, κακοδιαιθεσίαν, καταβολὴν κλ. Διὰ τῆς πίεσεως διὰ τοῦ δακτύλου ἐπὶ διαφόρων θέσεων τοῦ κρανίου, ἀναρπίνονται εἰς τινὰς μέρη πόνοι. Ἐὰν ᾖ ἐπικροτάγειοι οἱ πόνοι, ἀνευρίσκονται ἐπὶ τῆς κροταφικῆς χώρας καὶ ἰδίως ἐπὶ τῆς μαστοειδοῦς ἀποφύσεως· καταρπινέσκει γίνονται διὰ ηλεκτρικοῦ ρεύματος. Πάντες σχεδὸν οἱ πόνοι οὗτοι ἐξάπτονται ἐκ πάσης αἰτίας ἐπιπερούσης συσσωρεύσιν αἵματος ἐπὶ τοῦ κρανίου. Ὅθεν ἡ μεγάλη θερμότης τῆς κεφαλῆς, ἡ ἐκ πολὺ θερμοῦ καλύμματος· ἡ θερμότης τῆς κλίνης, ἡ πόσις θερμικῶν ποτῶν, ἡ βρώσις δυσπέπτων τροφῶν, ὁ θυμὸς, ἡ καταρροή, κλπ. ἐξάπτουσι τοὺς πόνους.

Δύο κυρίως παρὰ γωνικὰ αἰτίαι εἰσὶ. Τὸ ρεῦμα ψυχροῦ καὶ ὑγροῦ ἀέρος, καὶ μάλιστα οὗσης τῆς κεφαλῆς ἐν ἐριδρώσει, καὶ ἡ ἐμβροχὴ τῆς κόμης ψυχρῷ ὕδατι, ἐὰν κατόπιν μὴ καλῶς σπογγισθῇ καὶ μὴ ἀραιρευθῇ ἐκ ταύτης πᾶσα ὑγρασία· διότι μικρὸν ρεῦμα ψυχροῦ ἀέρος ἀρκεῖ ἐνίοτε νὰ ἐπιφέρῃ ὀλεθρίαν κεφαλαλγίαν. Ἀλλὰ καὶ ὅταν οὗσης τῆς κόμης ἐν ἰδρώτι, αἴφνης περιχυθῇ αὕτη διὰ ἐπιχύσεως ψυχροῦ ὕδατος, ὡσαύτως παράγεται σφοδρὰ κεφαλαλγία.

Ἐὰν ἡ κεφαλαλγία μὴ ταχέως θεραπευθῇ, καθίσταται χρονία, καὶ τότε λέγεται κεφαλαία, ἐὰν κατέχῃ τὸ ὅλον τοῦ κρανίου ἡμικρανία, δὲ, ἐὰν τὸ ἡμισυ ἢ μέρος τοῦτου· ἔχει διαφόρους ῥάσεις, ἐπιφέρει ἐρυθροῦντος ὀφθαλμοῦ, ῥοὴν ῥινὸς ὡς ἐν καταρρῶ. Ἐνίοτε περιορίζεται ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἐφ' οὗ διακρίνονται σήμετι τινὰ μᾶλλον ἀλγοῦντα· ταῦτα συνήθως κένται ἐπὶ τοῦ μεσοφρύου ἢ ὑπὸ τὰς ὀφρύας. Ἐνίοτε προσβάλλονται μόνον οἱ τῶν ὀφθαλμοῦ μῦς ἢ τὰ νεῦρα αὐτοῦ, καὶ τότε οἱ πόνοι περιορίζονται ἐν αὐτοῖς, καὶ, ἐὰν ἐπὶ πολὺ μείνωσιν, ἐπέρχεται ἐνίοτε καὶ ὀργανικὴ βλάβη εἰς τὸν ὀφθαλμόν.

Θεραπεία. Ἡ χρῆσις τῆς αἰλουφῆς, ἣν ἀνεφάρμεν ἐν «Φοί-
δῳ» ε. ε. σελ. 109 θεραπεύει. Ἐν ἀποτυχίᾳ ταύτης χρῶ καὶ
ταύτην.

Λάβε ἐκχυλίσματος ἀκονίτου κόκ. 10	
» » εὐθαλίας » 10	
» » κωνείου » 10	
» » ὀπίου » 10	
αἰλουφῆς σπέρματος κήτους δρ. . . . 2	

Μ. κ. τ. Ἐπάλειψε πρῶτ', μεσημέρι, καὶ ἑσπέρας τὸ ἀλγὺν
διὰ ὀλίγου ποσοῦ.

Ἄλλη.

Λάβε ἀκονιτίνης κόκ. 1	
» θεικῆς ἀτροπίνης » 1	
» » μορφίνης » 2	
αἰλουφῆς σπέρματος κήτους δρ. 2	

Μ. κ. τ. Χρῶ διὰ ποσοῦ ἡμίσεως ἐρεθίνθου· ἐπάλειψε τρίς τῆς
ἡμέρας τὸ ἀλγὺν μέρος· ἄμα πύσῃ ὁ πόνος, πύσον τὴν χρε-
σιν. Ἐπιφέρουσιν ἀμρότεροι αὐταὶ καὶ αἰλουφῆ διὰστολῇ τῆς
ἱρίδος καὶ ἀβλεφίαν. Ταῦτα εἰσι πρόσκιμα καὶ διελκύνονται
μετὰ 10 ὥρας.

Ὁρελεῖ ὡσάύτως καὶ ἡ ἐπαιλουρῆ διὰ τοῦ ὀδυνηράτου τρίς
τῆς ἡμέρας γιγνομένη.

Ὁρελεῖ καὶ ἡ ἀκόλουθος σκευασίς.

Λάβε οἰνοπνεύματος καμφορούχου πεπυκνωμένου δρ. 24	
Spir. camphor li.	
» ἀμμωνίας ὑγρῆς καυστικῆς » 4	
ammoniac. liq. caust.	
» ἐλαίου γλυκκνίσου » 1	
ol. auisi.	

Μ. κ. τ. Καὶ φάλαξον ἐν φιάλῃ καλῶς πωματισμένη. Χρῶ-
σις. Ἐμβράχε τινίαν λευκοῦ πανίου καὶ ἐπίθεε ἐπὶ τοῦ μετώ-
που συνεχῶς. Συνάμα συνεχῶς ὀσφραίνου τὸ ὕγρον.

Ὑπάρχουσιν καὶ καρχλαλγίαι ἐπικρατούσαι κατὰ συμπάθειαν,
ὅταν ὁ στόμαχος ὑποφέρει ἐκ διαστολῆς ἕνεκα παρὰγωγῆς ἐν
αὐτῷ ἀερίων ἐκ δυσπεψίας κλπ. Ἐτι δὲ καὶ ἔνεκεν ὑστερισμῶν

ὅτε γεννῶνται ἐν τῷ στομάχῳ ὡσάύτως ἀέριαι. Θεραπεύονται
αὐταὶ διὰ πόσεως ἀρωματικῶν ποτῶν.

ΑΣΦΑΛΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΔΙΑΛΕΙΠΟΝΤΟΣ ΠΥΡΕΤΟΥ

Πᾶν φάρμακον συνεχῶς χρώμενον ἀποστερεῖται τῆς θεραπευ-
τικῆς δυνάμεως· καὶ τὸ κίνησον συνεχῶς χρώμενον ἀποστερεῖται
τῆς θεραπευτικῆς δυνάμεως· διὰ τοῦτο τὸ κίνησον ἤδη κόπτει
μὲν τὸν διαλείποντα πυρετόν, δὲν θεραπεύει ὅμως ῥιζικῶς· διότι
ἐπισυμβαίνει οὖν ὑποτροπῇ. Ἐξ ὧν γίνονται βλάβαι εἰς τὸν τοῦ
σώματος διοργανισμόν. Ἰδοὺ τρόπος πρόχειρος τῆς ἀσφαλοῦς
θεραπείας τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ. Λάμβανε ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας
κατὰ πᾶν πρῶτ' ἐν ῥακοπότηρον ῥώμης, ἔνθα πρόσθεε μίαν γλυκκ-
κουταλίαν μύκρον πεπέρως τετραμμένου, καὶ πίε διὰ μιᾶς. Ἐτι
ἀσφαλεστέρα ἡ θεραπεία γίνεται, ἂν ληθῇ ἡ ῥώμη μετὰ τοῦ
πεπέρως ἐν ὥρᾳ ἐνάρξεως τοῦ ῥίγου. Τὸ φάρμακον τοῦτο ἐπι-
φέρει καὶ εἰς τὸν λάρυγγα, ὅστις πικρῶνται ἀβλαβῶς μετὰ
ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὥρας.

ΟΙΚΙΑΚΑ

Περὶ κατασκευῆς μύρων.

Ἐκ παναρχαιότητος ἐποχῆς ἐπὶ Ὀμήρου καὶ πρὶν ἤσαν ἐν
χρῆσει ἀρωματικὰ ἔλαια καὶ λίπη. τὰ ὅποια οἱ τότε ἐκάλουν
μύρα καὶ παχύμυρα, καὶ δι' ὧν ἐσυνήθισαν γ' αἰετῶσι τὴν κόμην
καὶ ὅλον τὸ σῶμα καὶ μάλιστα μετὰ λουτρῶν· λουτρὰ δὲ ἐποίουν
καθεκάστην, ἔνθα καθαρῶσι τὸ σῶμα τῶν ἐκ τοῦ ῥύπου· τῶν
κονιορτῶν καὶ λπ., διότι μὴ φοροῦντες ὑποκλίσσον, οὔτε βρακί-
ον, οὔτε ὑποδήματα, αἰετῶμενοι δὲ ἐκ συνήθειας αἰγροπτικῆς
διὰ λιπαρῶν ὑλῶν, ὑπέκειντο εἰς ῥυπαρισμούς.

Ἡ χρῆσις τότε τῶν μύρων ὑπῆρχε μεγίστη· καὶ ἐπὶ Ἡσιό-
δου (ἐργ. ἡμ. 68) ἐγίνετο χρῆσις τῶν παχύμυρων καὶ κατόπιν
ἐξηκολούθει· καὶ ἐκ τῶν Ἑλλήνων μεταδόθη εἰς τοὺς Ῥω-
μαίους κλπ.

Ἡδὲ γίνεται χρῆσις τῶν μύρων ἰδίως πρὸς εὐτροφίαν τῶν τρι-
χῶν τῆς κόμης καὶ πρὸς λείανσιν τοῦ προσώπου. Τὰ δὲ μύρα

ταῦτα, ἅπερ κοινῶς πομῆδες καὶ ἀρωματικὰ ἔλαια καλοῦνται, ἔρχονται ἐξ Εὐρώπης πωλούμενα ὑπερτιμημένα, καὶ κακῶς ποιημένα χάριν ἐμπορίου. Ταῦτα δύναται πᾶσα οἰκοδόσποινα ποιεῖν ἐν οἴκῳ ἐντελέστερα καὶ μετὰ ἐλαχίστης δαπάνης. Περὶ παχυμύρων καὶ ἐλαίων ἐλέγθη ἐν προηγουμένοις. Ἦδη πάλιν θέλομεν προσθέσει καὶ ἄλλας τινὰς σκευασίας μυρεψικὰς, τὰς ὁποίας δύναται κατασκευάσει ἐκάστη κυρία.

Γνωστὸν ἔστω ὅτι πᾶσα ἀρωματικὴ πτητικὴ ὕλη προτιμᾶται νὰ ἐνοῦται μετὰ λιπκρᾶς ὕλης· ὥστε ἐὰν ᾖ διηλελυμένη ἐν οἶνῳ πνεύματι, ἐν ὕδατι, ἢ εὐρίσκεται ἐντὸς φυτοῦ, ἀνθού, κλπ., ἀρκεῖ ν' ἀναμιχθῇ ἐπὶ τινα καιρὸν μετὰ λιπκρᾶς ὕλης καὶ αὕτη ἀφαιρᾶται τὴν ἀρωματικὴν καθίσταται μύρον. Ἴδου τοιαύτη σκευασία.

Κατασκευὴ ἐλαίου ἀρωματικοῦ πρὸς ἐμπόδιον τῆς πτώσεως τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐνισχύσεω αὐτῶν καλουμένου Φιλόκομον.

Λάβε ἐλαίου καθαροῦ ἐλαίας δρ. 50
 " γαρουράλλων χονδροτριμμένων 2
 " κανέλλας 2

Θές ἅπαντα ὁμοῦ εἰς ἀγγεῖον πῆλινον, καὶ ἐπιθες ἐπὶ μετρίου πυρὸς καὶ ἄρες νὰ βράσωσιν ἐλαφρῶς ἐπὶ 1¼ ὥρας. Ἐκβάλον ἐκ τοῦ πυρὸς, καὶ ἀναπλήρωσον τὸ ἀπολεσθὲν ἐκ τῆς βράσεως ποσὸν τοῦ ἐλαίου, καὶ πρόσθες συνάμα κανέλλας χονδροκοπανισμένης δρ. 1 καὶ ἴσον ποσὸν ξύλου παντάλου, καὶ ἄρες νὰ μουςκεύσωσιν ἐπὶ 10 λεπτά ὥρας. Στράγγισον, καὶ πρόσθες 1 δρ. ἔλαιον πορτοκαλλίου. Ἀνάμειξον καὶ φύλαξον ἐν φιάλῃ καλῶς παματισμένη πρὸς χρῆσιν.

Τὸ ἔλαιον τοῦτο ἐν Εὐρώπῃ εἶνε διαβύτην διὰ τὴν διατήρησιν τῆς κόμης.

Ε'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

Περὶ μοσχοκαρίου.

Τὸ μοσχοκάριον εἶνε ὁ πυρὴν ὁμωνύμου δένδρου (*myristica moschata*), φρούμενον εἰς τινὰς νήσους τῆς Αὐστραλίας, ὅστις

καίται ἐντὸς πῆρισμαρίου ἀρωματικοῦ καὶ τούτου, τὸ ὁποῖον καλεῖται μάχις (*macis*). Ἀμφότερα ἐμπεριέχουσιν ἔλαιον ἀρωματικόν, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἐκ πτητικοῦ ἐλαίου καὶ ἐκ στερεοῦ ἢ ἐρμῶν ἐλαίου, καὶ διὰ τῆς τέχνης ἀποχωρίζονται. Τὸ μάχις ὅμως παρέχει περισσύτερον στερεόν ἔλαιον, καὶ εἰς τὰ φάρμακα ὑπάρχει τοῦτο ὑπὸ στερεᾶν κατὰστασιν. τὸ δὲ ἐκ τῶν καρῶν ἐξαγόμενον εἶνε ὑπὸ ὑγρᾶν κατὰστασιν.

Τὸ μοσχοκάριον ὑπὸ κόνιν χρησιμεύει ὡς τονικὸν καρύκευμα. Προστίθεται εἰς τὸ πόντζι. Τρωγόμενον καταπαύει τοὺς πόνους τῶν ἐντέρων, διαλύει τὰ ἐν αὐταῖς ἀέρια. Ὁφελεῖ κατὰ τῆς διαρροίας, καθ' ἣς ἐπιτυγχάνει ἀσφαλῶς ἠνωμένον μετὰ κολόμβου καὶ συμαρούνης ὑπὸ κόνιν εἰς καταπόσια. Τὸ δὲ μάχις χρησιμεύει ὡς φάρμακον κατὰ τῆς διαρροίας, καὶ τῶν ἐντερικών.

Υπάρχουσι πολλὰ εἶδη μοσχοκαρίας, τῶν ὁποίων τὰ καρυὰ ἔχουσι κατωτέραν ποιότητα τῶν τῆς μυριστικῆς μοσχάτης. Τὰ πυκνὰ καὶ βρέα μοσχοκαρία εἰσὶ τὰ προτιμώτερα.

ΠΑΝΤΟΙΑ

Νοθεία οἴνου διὰ οἶνοπνεύματος.

Τὸ οἶνοπνευμα πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ οἴνου μετεχειρίζοντο ἐν Εὐρώπῃ πρὸ 50 ἐτῶν, προσθέτοντες 10 οἰο καλοῦ οἶνοπνεύματος, προερχομένου ἐκ τῆς ἀποσταλλάξεως τοῦ οἴνου. Ἦδη ἐνεκα τῆς φυλλαζήρας νοθεύουσι τοὺς οἶνους διὰ πλείονος οἶνοπνεύματος καὶ μάλιστα κακῆς ποιότητος, προερχομένου οὐχὶ ἐκ τῆς ἀποσταλλάξεως τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἐξ ἄλλων ὕλων, ἀραβοσίτου, γεωμήλων κλπ. Τὸ τοιοῦτον οἶνοπνευμα βεβαιούται ὅτι εἶνε δηλητηριώδες καὶ μετὰ τοῦ οἴνου πινόμενον καθίσταται τὸν οἶνον ὀλέθριον.

Ὁ φυσικὸς οἶνος ἔχει 12 οἰο οἶνοπνεύμα· ὀλίγοι εἰσὶν οἱ ἔχοντες πλείω ποσόν. Ὅταν λοιπὸν οἶνος τις ἔχῃ πλεον τῶν 12 οἰο οἶνοπνεύματος, σημεῖον νοθείας· ἀλλὰ καὶ ὁ πεποιημένος οἶνος διὰ οἶνοπνεύματος, ἔχοντος 12 οἰο, εἶνε ἐπιβλαβής· διότι τὸ ἀκρόατον οἶνοπνευμα καθίσταται καὶ κατ' ὀλίγον πινόμε-

νον δηλητήριον. Ἐπιφέρει βλάβας τοῦ ἥπατος, τῆς καρδίας, τοῦ γαστρονευρικοῦ σωλήνος· παράγει λευκωματωρίαν κλπ.

Ἡ προσθήκη 20 ο/ο οἶνοπνεύματος ἐντὸς οἴνου, διατηρεῖ τοῦτον ἀναλλοίωτον μὲν, ἀλλὰ καθίστησι τοῦτον ἐπιβλαβὴ εἰς τὴν υγίειαν προξενούντα τὰ ῥηθέντα ἀποτελέσματα.

Καταπότια κατὰ διαφορίας.

Λάβε κόνεως ῥεβεντίου πεφυγμένου (καθουρτισμένου) κόκ.	10
» » σιμερνούδης.....»	10
» » καλόμβου ῥίζης.....»	10
» » μισχοκαρύου.....»	10
» » καφέ πεφρ.....»	10
» » ὀπίου.....»	1

Μίξον κ. τ. καὶ ποίησον καταπότιον 10. Χρῶ ἀνὰ δύο πρωτὶ νηστis καὶ ἐσπέρης ἐν ὥρᾳ ὕπνου. Ἄρα πύση ἢ διάρροια· πύσον καὶ τὰ καταπότιον.

Κελύφον Γῆς

Τὸ ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς μέχρι τοῦ κέντρου τούτης διάστημα, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν γεωμετρικὴν ἡκτῖνα τῆς Γῆς· σφαίρας οὕτως, εἶνε 6,400,000 μέτρα.— Ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς μέχρι βάθους 80,000 μέτρων ἡ ὕλη τῆς Γῆς εἶνε στερεὰ, κατω τοῦ μέρους τούτου εἶνε ὑγρὰ πεφυρκατωμένη, πρὸς δὲ τὸ κέντρον εἶνε κενὴ καὶ πεφυρκατωμένη.

Τὸ δὲ πάχος τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, τοῦ περιεχλύπτοντος πανταχόθεν ὡς φλοιὸς τὴν ἐπιφανείαν τῆς Γῆς, εἶνε περὶ τὰς 60,000 μέτρων.

Ἐν ἄλλοις λέξεσιν ὁ μὲν στερεὸς φλοιὸς τῆς Γῆς ἔχει πάχος τὸ 1|80 μέρος τῆς ἡκτίνος τῆς Γῆς, ὁ δὲ ἀτμοσφαιρικός φλοιὸς ἔχει πάχος ὡς πρὸς τὴν ἡκτῖνα τῆς Γῆς περὶ τὸ 1|100 μέρος. Κατοικοῦμεν ἐπὶ κελύφου καλύπτοντος μέγα πῦρ, τὸ ὅποτον ἐξαιπτόμενον ἐκ συμβάντων τινῶν ἀγνώστων ἡμῖν μέχρι τοῦδε· ἐπιφέρει τοὺς σεισμούς καὶ τοὺς κρατῆρας τῶν ἡφαιστείων.

Ὁ μέγας πολιτισμὸς ὠφελεῖ ἢ βλάπτει;

Ὁ μέγας πολιτισμὸς ἐπιφέρει τὴν πολυτέλειαν.

Ἡ πολυτέλεια ἐπιφέρει τὴν ἠθικὴν διαφθοράν.

Ἡ ἠθικὴ διαφθορὰ ἐπιφέρει τὴν πολιτικὴν παραλυσίαν.

Ἡ πολιτικὴ παραλυσία ἐπιφέρει τὴν ἐθνικὴν κατὰπτωσιν.

Ἡ ἐθνικὴ κατὰπτωσις φέρει τὴν δουλείαν, τὴν στέρησιν τῆς αὐτονομίας, τῆς ἀνεξαρτησίας, τῆς ἐλευθερίας.

Τοιαύτην μοῖραν ἔλαβον οἱ Βαβυλώνιοι, οἱ Ἀσύριοι, οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Πέρσαι, οἱ Ἕλληνες, οἱ Ρωμαῖοι, καὶ τοιαύτη ἀναμένει τὰ νῦν πολιτισμένα ἔθνη. Τὸ πότε ἀδελφον, ἔσεται ὁμοῦς ἡμᾶς.

Ὁ μέγας λοιπὸν πολιτισμὸς δὲν ὠφελεῖ τὰς κοινωνίας· διότι αὐξάνει τὰς ἀνάγκας, πολυπλασιάζει τὰς φροντίδας, καὶ τὸ δὲ τέρπεσθαι συνοδεύεται μετὰ τῆς ἀτερπείας.

Εὐτυχὴς εἶνε καὶ εὐδαίμων ὁ ἔχων ὅσον οἶον τὰς ὀλιγωτάρας φροντίδας καὶ μικροτέρας ἀνάγκας, ἔχων τὴν διάνοιαν ἀνεπτυγμένην, διάγων τερπνῶς καὶ χαρίεις ὦν ἐν φαιδρότητι προσώπου.

Ταῦτα γίνονται, ὅταν ἐπιμελῶς ἐργάζησθαι πρὸς ὠφέλειαν σαυτοῦ καὶ τῆς κοινωνίας, ὅταν συνδέης τὰ ἑαυτοῦ συμφέροντα μετὰ τοῦ κοινοῦ καλοῦ, ὅταν δὲν φθονῇς, ὅταν δὲν ἀδικῇς, ὅταν ἐν γνώσει οὐ ποιῇς κακόν.

Φοῖβος ὠνομάζετο τὸ πάλαι ὁ Ἀπόλλων ὑπὸ ἱατρικῶν ιδέων θεωρούμενος· ἦτον ἱατρός καὶ ἔσωζεν ἐκ τοῦ θανάτου τοὺς νοσούντας, καὶ τὴν υγίειαν διατήρει· ὅθεν ἐλέγετο ὁ Ἀπόλλων καὶ πατήρ.

Ἡ φιλομαθία εἶνε τὸ πολυτιμώτερον προτέρημα τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ὅποτον ἐκ νηπιακῆς ἡλικίας ἡ φύσις ἐπιβάλλει. Διὰ ταύτης ὁ ἄνθρωπος ἀποκτᾷ διαφόρους γνώσεις. Αἱ διαφόραι γνώσεις χρησιμεύουσι πρὸς βελτίωσιν παντὸς ἔργου· διότι ζωογονοῦσι τὸν νοῦν, ἀναπτύσσουσι τοῦτον καὶ τὸν μεγαλύνουσιν. Ὁ μὴ φιλομαθὴς εἶνε ὁ ἀτελέστατος ἄνθρωπος.

Ἡ γνώσις τῶν γραῶν καὶ καληκόντων εἶνε ἡ μεγαλειότερα ἀρετὴ τοῦ καλῶς ἀνατετραμμένου ἀνθρώπου. — Πᾶσαν πρᾶξιν ποιεῖ μετὰ λόγου.

Ὅσον περισσότερας καλὰς πράξεις πράττεις, τόσον τὸ πρόσωπόν σου φαιδρότερον γίνεται, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἐπικράτει ἡ ἰλιρότης. Αἱ κακαὶ πράξεις ταράττουσι τὴν καρδίαν, καὶ τὸ πρόσωπον καθιστῶσι στυγνόν.

Οἱ ἐν Ἱατρικῇ συρμοί.

Ὡς εἰς τὰ ἐνδύματα, εἰς τὰ ἐπιπλά, εἰς τὰς αἰκοδομὰς, καὶ εἰς ἄλλα ἔργα τοῦ ἀνθρώπου κατὰ διαφοροὺς ἐποχὰς γίνονται συρμοί, οὕτω καὶ ἐν τῇ θεραπευτικῇ τῆς Ἱατρικῆς κατὰ εἰκοσαπενταετίαν ἀναφρίνονται νεωτερισμοί. Παρκαίποντες τὰς ἀρχαίας ἐποχὰς, ἀναφέρομεν τοὺς ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ νεωτερισμοὺς τῆς Ἱατρικῆς. Ὑπῆρξεν ἐποχή, καθ' ἣν ἐπικράτει ἡ διὰ καθαρσιῶν θεραπεία. Ὁ πάσχων ἐλάμβανεν 1-2-3 καὶ πλείονα καθάρσια. Ὑπάρχουν ἐλιξίρια λεγόμενα καθαρτικά, τὰ ὅποια ἐθεωροῦντο ὡς φέροντα μακροβιότητα. Ἐν μετὰ τούτων ἀναφέρεται καὶ τὸ ἐλιξίριον τοῦ Ρουά.

Κατόπιν ἔρχηται τὸ διὰ τῶν φλεβοτομιῶν θεραπευτικὸν σύστημα τοῦ Βρουσσέ, ἡ τῆς Φυσιολογικῆς Σχολῆς. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἐγένοντο αἱ φλεβοτομίαι κατὰ συνταγὴν καὶ κατὰ πάσης νόσου καὶ κατ' αὐτῆς ἐτι τῆς χλωρώσεως. Πολλὰκις ἐγένοντο 5, 10 καὶ 15 φλεβοτομίαι καὶ ἐτι πλείονες ἐν μιᾷ νόσῳ. Ἐὰν τότε ὁ Ἱατρός ἤρνεϊτο νὰ φλεβοτομήῃ συνεχῶς καὶ ὁ νοσῶν ἀπέθνησκεν, ἐθεωρεῖτο ὡς φανεὺς τοῦ ἀσθενοῦς, ἥδη θεωρεῖται τοιοῦτος ὁ φλεβοτομῶν. Ἢδη οὔτε εἰς αὐτὴν τὴν ἀποπληξίαν ἡ φλεβοτομία γίνεται· διότι δὲν ἐπιτρέπεται πλὴν τοῦ νέου συστήματος, δοξάζοντος ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι εἰσὶν ἀναιμικοί. Συνάμα δὲ ἐπικρατεῖ κατὰ συρμὸν καὶ ἡ διὰ ψυχρολευσίας θεραπεία, ἐφαρμοζομένη ἀδιακρίτως τοῖς πάσχειν ἀνευ διακρίσεως τοῦ κλίματος, τῆς κρᾶσεως, τοῦ γένους καὶ τῆς ἡλικίας κλπ.

Ἐπὶ ἐτι προγενεστέρας ἐποχῆς ἐπικράτει ὁ συρμὸς τῆς διὰ τῶν κλυστηρίων θεραπείας. Ὁ Βουβάρδος Ἱατρός τοῦ Βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου II' ἐπράξεν εἰς τὸν βασιλῆα αὐτοῦ ἐντὸς ἐνὸς ἔτους 216 κλυσμάτα. Ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει ὁ αὐτὸς βασιλεὺς ἔλαβε 15 καθαρτικά καὶ 47 φλεβοτομίας. Ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ ἐγένετο δίκη καθ' ἑνὸς ἐπισκόπου Βουγενᾶ καλομένου πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἀντιτίμου 2,910 κλυσμάτων, τὰ ὅποια κούρευς τῷ ἐνήργησεν ἐντὸς δύο ἔτων.